

Draaiboek gemeenteraadsverkiezingen 2014

Datum: 29-4-2013, conform besluit ledenvergadering d.d. 27 maart 2013.

Dit is het draaiboek voor de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Hierin zijn enkele voorstellen opgenomen m.b.t. de verloop van het proces van deze voorbereidingen. Dit draaiboek dient te worden vastgesteld door de afdelingsvergadering en vormt de basis voor alle verdere activiteiten te voorbereiding op de verkiezingen. Onderdeel van dit draaiboek is:

- Planning
- Werkwijze voor het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma
- Werkwijze voor het opstellen van de profielschets van de fractie met aparte aandacht voor lijsttrekker, fractievoorzitter en wethouder(s)
- Werkwijze voor het opstellen van de ontwerp kandidatenlijst

Het bestuur stelt voor:

- deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen in 2014;
- de ontwerp kandidatenlijst op te laten stellen door het bestuur, bijgestaan door een adviescommissie;
- voor de positie van de lijsttrekker **geen** ledenraadpleging te houden, maar de keuze over te laten aan de adviescommissie;
- **geen** aparte selectiecommissie in te stellen die de fractie adviseert over de keuze van de kandidaat-wethouders(s), maar de keuze over te laten aan de adviescommissie;
-> Tijdens de jaarvergadering op woensdag 27 maart 2013 is een voorstel besproken hoe om te gaan met kandidaat-wethouder(s). Dit voorstel is gebaseerd op het advies van de commissie Pattje.
- geen samenwerking aan te gaan met een andere partijen.

Planning

De planning van de activiteiten ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen ziet er als volgt uit:

Planning	Wat	Door wie	Door wie vaststellen
29-11-2012	Afdelingsvergadering besluit over / stelt vast: • Deelname verkiezingen • Draaiboek gemeenteraadsverkiezingen 2014 • Ledenraadpleging lijsttrekker? • Wijze opstellen ontwerp kandidatenlijst • Wijze advisering fractie inzake keuze kandidaat-wethouder(s) -> 27-3-2013 • Samenwerking met andere partijen	Bestuur	Ledenvergadering

Jan/Feb 2013	Bestuur besluit over: • Concept fractieprofiel • Samenstelling en opdracht adviescommissie • Instellen programmacommissie	DB bestuur	Bestuur
27-3-2013	Afdelingsvergadering besluit over / stelt vast: • Fractieprofiel, wethouderprofiel • Samenstelling en opdracht adviescommissie • Wijze advisering fractie inzake keuze kandidaat-wethouder(s)	Bestuur	Ledenvergadering
Apr 2013	Openstelling kandidaatstellingstermijn Communicatie naar leden over kandidaatstelling	DB bestuur	Bestuur
3-9-2013	Sluiting kandidaatstellingstermijn	Bestuur	N.v.t.
3-9-2013	Interne bereidverklaring en erecode naar kandidaten	Secretaris	N.v.t.
10-9-2013	Uiterste datum inleveren ondertekende interne bereidverklaring en gedragscode	Kandidaten	Secretaris
10-9-2013	Start opstellen ontwerp kandidatenlijst	Commissie	N.v.t.
10-9-2013	Controle contributieachterstand kandidaten	Bestuur	N.v.t.
Sep 2013	Vaststellen ontwerpverkiezingsprogramma		Bestuur
9-10-2013	Afdelingsvergadering waarin verkiezingsprogramma wordt vastgesteld		Ledenvergadering
28-10-2013 tot 10-11-2013	Opstellen gemotiveerde rangordening	Commissie	N.v.t.
	<i>Vaststellen concept ontwerp kandidatenlijst</i>		<i>Bestuur</i>
	<i>In geval van mogelijke teleurstellingen: Huisbezoek en bedenktijd kandidaten (24 uur vertrouwelijk)</i>	<i>Voorzitter en voorzitter commissie</i>	<i>N.v.t.</i>
	<i>Vaststellen definitieve ontwerp kandidatenlijst</i>		<i>Bestuur</i>
13-11-2013	Uiterste datum toezenden ontwerp kandidatenlijst naar leden (moet 14-11-2013 bij de leden zijn bezorgd)	Bestuur	N.v.t.
28-11-2013	Afdelingsvergadering, waarin: • Kandidatenlijst wordt vastgesteld		Ledenvergadering
21-1-2014	Officiële kandidaatstelling bij de gemeentesecretarie	Secretaris	N.v.t.
5-3-2014	Gemeenteraadsverkiezingen	N.v.t.	N.v.t.
Na 5-3-2014 z.s.m.	Afleggen verantwoording collegeonderhandelingen door de fractie i.c. onderhandelaars aan de afdelingsvergadering		

Werkwijze voor het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma

Het bestuur stelt voor een programmacommissie samen te stellen voor het uitwerken van een verkiezingsprogramma 2014-2018. Deze kan bestaan uit de werkgroepen hard en zacht. In de werkgroepen zitten vertegenwoordigers van het bestuur, de fractie en leden.

De opdracht zal zijn: Ontwerp een compact programma, uitgaande van landelijke hoofdlijnen en enkele lokale speerpunten.

De programmacommissie zal het bestuur adviseren over het programma en deze zal het ontwerpprogramma voorleggen aan de leden tijdens een aparte ledenvergadering op 9 oktober 2013.

Selectie en benoeming van wethouders

Uit: handleiding proces 2014

Selectie- en benoemingsprocedure wethouders. De Gemeentewet bepaalt dat een wethouder benoemd wordt door de gemeenteraad. Formeel heeft het afdelingsbestuur hier geen zeggenschap over. Het is echter raadzaam om (vooraf en) in de kandidaatstellingsperiode na te denken over de mogelijke 'wethouderabele' kandidaten. Vanwege de diversiteit van de afdelingen, is er geen verplichte procedure met betrekking tot het selecteren van mogelijke wethouders. Om voor de afdeling tot de best passende werkwijze te komen, heeft het partijbestuur in 2008 een brochure uitgegeven genaamd 'Advies benoemingsprocedure wethouders' (Commissie Pattje). Hierin wordt u stap voor stap geleid door de relevante vragen die u zichzelf dient te stellen voor zowel de selectieprocedure, het al dan niet bekendmaken van de kandidaat-wethouders en de eventuele plaatsing op de kandidatenlijst. Wij raden u dringend aan kennis te nemen van deze brochure. Een minimale eis aan een selectie- en benoemingsprocedure voor wethouders is het samenstellen van een profiel van de wethouder en deze voorleggen aan de ALV.

Voorstel bestuur

Ten eerste: we moeten ons zoveel mogelijk vastleggen in procedures om duidelijkheid te verschaffen naar alle betrokkenen, zowel de kandidaten als de leden.

Ten tweede: verwachtingen of niet, wij weten pas na de verkiezingen of we een coalitie gaan vormen, met wie, wat het programma zal zijn en of we daaraan kunnen bijdragen met wethouderszetel(s) en wie dat dan kunnen zijn. Dat is pas na de formatiebesprekingen aan de orde en definitief pas nadat de raad zijn fiat heeft gegeven. Er moet ruimte zijn in de gekozen procedure om maximaal resultaat te kunnen bereiken.

De uiteindelijke voordracht van de wethouder(s) vindt plaats met het eindresultaat van de coalitiebesprekingen. Hiervan legt de fractie verantwoording af aan de ledenvergadering.

Er is een studie van Pattje (2008) over wethouderskeuze maar er is ook een *handleiding proces GR2014 en benoemingsprocedures wethouders en gedeputeerden* waarin de bevindingen van de commissie Pattje worden meegenomen. Dit laatste document dat vanuit Amsterdam wordt verstrekt heeft het bestuur als uitgangspunt genomen. Wilt u kennis nemen van het volledige advies van de commissie Pattje of het document *benoemingsprocedures wethouders en gedeputeerden*, neem dan contact op met de secretaris.

De handleiding geeft vier routes aan voor wethouderskandidaten die tot het volgende resultaat leiden:

1. Alle kandidaten zijn bekend en staan op de kandidatenlijst

2. Alle kandidaten zijn bekend maar staan niet alle op de kandidaten lijst
- 3. Kandidaten kunnen op de kandidatenlijst staan en zijn bekend maar er zijn ook kandidaten die niet op de lijst staan en pas na de verkiezingen bekend zijn.**
4. Alle kandidaten staan niet op de kandidatenlijst en zijn pas na de verkiezingen bekend.

In de route naar een wethouderszetel stellen we voor om voor route 3 te kiezen: op de kandidatenlijst van de raadsladen kunnen kandidaten een positief wethoudersadvies krijgen. Er is geen rangorde in deze adviezen. Er kunnen daarnaast ook wethouderskandidaten van buiten de kandidatenlijst gezocht worden. Deze kandidaten blijven vertrouwelijk.

Dit om de volgende redenen:

1. Het is immers pas bekend wie er op de kandidatenlijst staat na 29 nov. Pas na 19 maart weten we wie er gekozen is. Dat kunnen namen zijn op de kieslijst waarbij een positief 'wethouderabel' advies is gegeven. Maar er kunnen ook personen zijn die, hoewel benaderd, nog niet genoemd willen worden totdat de college-formatie rond is. Deze staan vanzelfsprekend niet op de kandidatenlijst.
2. Het kan voor de fractie van groot belang zijn in de onderhandelingsfase zoveel mogelijk politieke vrijheid te hebben om een kandidaat te kiezen die kans van slagen heeft in de nieuwe coalitie en zijn/haar portefeuille optimaal kan invullen.

Op de ledenvergadering van 27 maart 2013 hebben de leden ingestemd met bovenstaande voorstel.

Profielschets fractie

De fractie als groep voldoet aan de volgende eisen:

De fractie straalt een herkenbare, open en proactieve houding uit en maakt actief deel uit van de partij. Zij legt verantwoording af aan de leden.

De fractie beschikt over voldoende ervaring, kennis en affiniteit op de diverse onderwerpen die in de samenleving en in de gemeente spelen en voor de PvdA de komende jaren van belang zijn.

De fractie is zich bewust van haar kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol en zet dit instrumentarium in om het verkiezingsprogramma te verwezenlijken. De fractie stuurt op hoofdlijnen en kan bijzaken onderscheiden.

Het samenspel tussen de fractie en de wethouder(s) verloopt dualistisch optimaal, d.w.z. beiden versterken elkaar.

De fractie vormt een team en treedt als zodanig op naar buiten. De fractieleden moeten teamspelers zijn die elkaar de ruimte geven. De kandidaat moet in staat zijn, zijn/haar mening aan de meerderheid van de fractie aan te passen, zonder dat dit ten koste gaat van de eenheid.

Gestreefd wordt naar een balans binnen de fractie, d.w.z. dat de kwaliteiten van de kandidaten elkaar aanvullen, maar dat ook gestreefd wordt naar een optimale verhouding van vernieuwing en ervaring, man en vrouw.

Vanuit de fractie kunnen wethouderskandidaten worden voorgedragen, ook in het geval van tussentijdse wethouderswisselingen. Ook is het mogelijk om wethouder(s) van buiten als kandidaat naar voren te schuiven.

De lijsttrekker is het politieke boegbeeld in de gemeente.

De fractie streeft er naar zich steeds verder te ontwikkelen en de teamgeest te bevorderen. Opleiding en scholing maken vast onderdeel uit van haar activiteiten.

Profielschets kandidaten

Een kandidaat op de kandidatenlijst voldoet aan de volgende punten:

Is lid van de PvdA,

- onderschrijft de interne bereidverklaring van de PvdA,
- onderschrijft de integriteitscode,
- betaalt contributie aan de PvdA.

Onderschrijft het lokale PvdA verkiezingsprogramma, de democratische besluitvorming en neemt beslissingen /actie vanuit sociaaldemocratisch oogpunt.

Heeft brede interesse en kennis van de politieke visie van de PvdA. Kent de PvdA als organisatie en is bereid zich daarvoor in te zetten.

Kan de politieke visie van de PvdA vertalen in woord en geschrift naar de leden en burgers. Kan landelijk beleid vertalen naar consequenties op lokaal en regionaal niveau en kan dat communiceren.

Kan nieuwe input geven aan de PvdA en nieuwe projecten starten.

Kan publiekelijk verantwoording afleggen van zijn/haar functioneren richting de leden en de kiezers.

Kan voldoende tijd investeren in het raadslidmaatschap en alle relevante partijactiviteiten.

Beschikt over de volgende competenties/vaardigheden:

Is een teamspeler en kan een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het werk dragen en daarnaast verantwoordelijkheid naar elkaar toe.

Heeft gevoel voor politieke verhoudingen.

Heeft een doelgerichte instelling. Kan hoofdzaken en bijzaken snel scheiden. Benut zijn/haar tijd optimaal, is flexibel en kan onder druk werken, is bereid zich in te zetten.

Is maatschappelijk betrokken en kan zich binnen en buiten de fractie een mening vormen over lokale aangelegenheden, kan de burgers actief bij het politieke proces betrekken. Kan hiertoe netwerken opzetten en gaat openbare discussies niet uit de weg.

Kan zich inleven in de verhalen en de standpunten van anderen.

Is een inspirerende, doortastende, initiatiefrijke, samenwerkingsgerichte persoonlijkheid, met een open houding, staat open voor nieuwe ideeën van anderen, kan motiveren/beargumenteren en enthousiasmeren

Is kritisch en uit zijn/haar mening op onafhankelijke wijze met persoonlijk respect.

Is aanspreekbaar op eigen functioneren en op dat van de fractie en kan zijn/haar functioneren en dat van de fractie verwoorden.

Is sociaal vaardig, is tactvol, is luistervaarlijk, kan incasseren en relativeren, kan helder en overtuigend communiceren. Is in staat om contacten te leggen op elk niveau.

Is onderzoekend en leergierig en bereid om zijn/haar kennis te verbreden en verdiepen.

Kan omgaan met moderne communicatiemediã.

Kan omgaan met publieke mediã.

Beheersing de Nederlandse taal in woord en geschrift in voldoende mate.

Profielschets fractievoorzitter

Algemeen

De PvdA-fractievoorzitter is lid van de Partij van de Arbeid, onderschrijft de democratische besluitvorming en neemt beslissingen/actie vanuit Sociaaldemocratisch oogpunt.

De PvdA-fractievoorzitter heeft leiding aan de PvdA-gemeenteraadsfractie, en fungeert daarmee als het PvdA-boegbeeld in het gemeentebestuur. Vanuit deze gekozen en volksvertegenwoordigende positie controleert hij/zij samen met de PvdA-fractie het college van burgemeester en wethouders (B&W) actief en kritisch. De fractievoorzitter geeft inhoud en sturing aan de relatie tussen de PvdA-raadsfractie en de PvdA-wethouders. De fractievoorzitter legt samen en namens de PvdA-gemeenteraadsfractie publiekelijk en actief verantwoording af over het gemeentelijk functioneren. Hij/zij 'vecht' voor de idealen die hij/zij voor ogen heeft. De fractievoorzitter draagt zorg voor de te leggen van contacten tussen PvdA-fractie en inwoners om zo een helder beeld te krijgen van wat er leeft binnen de gemeente. De fractievoorzitter vertaalt landelijk uitgezet beleid door de overheid naar consequenties op gemeentelijk niveau.

De voorzitter van de PvdA-gemeenteraadsfractie voldoet aan de volgende punten:

- is lid van de PvdA (art. 2 lid 2 HHR)
- onderschrijft het lokale PvdA-verkiezingsprogramma, de democratische besluitvorming en neemt beslissingen/actie vanuit sociaaldemocratisch oogpunt
- onderschrijft de interne bereidverklaring van de PvdA
- heeft interesse in de positie, de kennis en visie van de PvdA als organisatie en het inhoudelijke beleid van de PvdA, is bereid zich daarvoor in te zetten en legt op gezette tijdstippen verantwoordelijkheid af op de ledenvergaderingen
- kan de politieke visie van de PvdA vertalen in woord en geschrift
- kan nieuwe input geven aan de PvdA en nieuwe projecten starten
- draagt als eerstverantwoordelijk de zorg van het goed functioneren en profileren van de PvdA-gemeenteraadsfractie
- geeft inhoud en sturing aan de relatie tussen de PvdA-raadsfractie en de PvdA-afdeling
- geeft inhoud en sturing aan de relatie tussen de PvdA-raadsfractie en de PvdA-wethouders
- legt publiekelijk en actief verantwoording af over zijn/haar functioneren richting de kiezers en de leden

- vertaalt landelijk uitgezet overheidsbeleid naar consequenties op gemeentelijk niveau en kan dat communiceren
- investeert voldoende tijd (meer en onregelmatiger dan een raadslid) in het voorzitterschap

De voorzitter van de PvdA-gemeenteraadsfractie beschikt over de volgende competenties:

- is een teamspeler en kan een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het werk dragen en daarnaast het dragen van verantwoordelijkheid naar elkaar
- kan leiding en sturing geven aan een groep gemeenteraadsleden
- kan coachend optreden
- kan een bijeenkomst voorzitten
- kan delegeren aan fractieleden
- heeft kennis van methodieken op personeelsgebied, w.o. functioneringsgesprekken, en kan deze toepassen
- is aanspreekbaar op eigen functioneren en dat van de fractie, en kan zijn/haar functioneren en dat van de fractie verwoorden
- heeft gevoel voor politieke verhoudingen
- heeft een doelgerichte instelling
- is geïnteresseerd in en op de hoogte van alle aspecten/gebeurtenissen van de afdeling
- kan zich inleven in de verhalen en standpunten van anderen
- is maatschappelijk betrokken en kan binnen en buiten de fractie een mening vormen over lokale aangelegenheden en kan burgers actief bij het politieke proces betrekken
- is in staat contacten (netwerken) op te zetten en gaat openbare discussies niet uit de weg
- heeft kennis van óf affiniteit met één of meer aspecten van het lokaal bestuur
- benut zijn/haar tijd optimaal, is flexibel en kan onder druk werken
- kent en gebruikt instrumenten voor een dualistisch gemeentebestuur
- heeft ervaring in de omgang met de media

De voorzitter van de PvdA-gemeenteraadsfractie beschikt over de volgende vaardigheden:

- beheerst de Nederlandse taal, zowel in woord als geschrift
- is een inspirerende, doortastende, samenwerkingsgerichte persoonlijkheid, heeft een open houding en staat open voor nieuwe ideeën van anderen en kan motiveren/beargumenteren en enthousiasmeren
- vormt als initiatiefnemer van fractieactiviteiten soms de 'motor' achter, soms alleen de 'stimulator' achter een activiteit
- is kritisch en uit zijn/haar mening op onafhankelijke wijze
- is sociaalvaardig, stelt zich luistervaar dig en tactvol op en kan incasseren en relativeren
- is initiatiefrijk, is extravert en heeft een creatieve geest en kan helder en overtuigend communiceren
- heeft een bindend vermogen en heeft coachende en sturende kwaliteiten
- is bereid om zijn/haar kennis te verbreden/verdiepen
- kan omgaan met een tekstverwerker/PC/internet
- beschikt over e-mail

Profielschets wethouder

Algemeen

De wethouder staat midden in het politiek-bestuurlijke krachtenveld. De spelers variëren van de ambtelijke organisatie tot individuele burgers, gemeenteraad tot maatschappelijke organisatie en van bedrijfsleven tot provinciale en landelijke overheid. Als wethouder geef je sturing aan de ambtelijke organisatie, leg je verantwoording af in de raad, onderhandel je in de coalitie, lig je onder een vergrootglas bij de media, neem je beslissingen op strategisch niveau, toon je betrokkenheid bij de maatschappij en ga je in gesprek met de mensen in de wijken of waar dan ook over gemeentelijke zaken die hen betreffen.

Het wethouderschap vraagt daarom nogal wat van je en is lang niet iedereen gegeven. Om het wethouderschap tot een goed einde te brengen zul je in elke gemeente bestuurlijke ervaring mee moeten brengen. Alleen de kennis van de wijze van functioneren is veelal niet genoeg.

Inhoudelijke kennis op specifiek beleidsterrein

- Bij voorkeur zoeken we mensen met inhoudelijke kennis op één of meerdere beleidsterreinen. Indien je deze kennis niet hebt moet je in staat zijn je snel in te werken in jouw beleidsterrein.
- Over het algemeen dien je over een academisch werk- en denkniveau te beschikken.
- Je bent betrokken en benaderbaar
- Je moet actief contact onderhouden met alle lagen uit de samenleving en open staan voor signalen. Je moet actief contacten leggen met organisaties, specialisten en belanghebbenden op hun portefeuillegebied en empathie vertonen, en burgers betrekken bij de besluitvorming.
- Je kunt bruggen bouwen als dat nodig is, maar verliest jouw eigen inzet niet uit het oog en kunt dus ook goed onderhandelen. Je werkt aan een consistente en duurzame relatie met de inwoners van de gemeente. In samenspraak met de inwoners van de gemeente werk je aan de toekomst van de gemeente. Dit kan vorm krijgen via insprekavonden, spreekuren, etc. Bovenal staat dat je zowel formeel als informeel betrokken en benaderbaar bent voor de inwoners van de gemeente.
- Media en communicatie. Je moet goed met de media overweg kunnen en mediastrategisch inzicht hebben: je moet kunnen inschatten welke zaken voor de media interessant zijn of kunnen worden, en je neemt zelf initiatief om je te profileren. Standpunten moeten overtuigend en aansprekend over het voetlicht kunnen worden gebracht.
- Je moet goed communiceren met relevante politieke actoren op zowel lokaal, provinciaal en landelijk niveau.
- Je moet op jouw terrein kunnen inspireren en motiveren om zo draagvlak voor beleid te vormen onder bevolking, uitvoerders en politici. Je moet dus ook goed het verhaal over het voetlicht kunnen brengen in zaaltjes en voor media en in staat zijn om losse zaken terug te koppelen naar jouw visie. Je moet bereid en in staat zijn om helder en open verantwoording af te leggen aan raad, partij en burgers.

Analytisch, strategisch en visie

- Je moet in staat zijn om analyses te maken van signalen die je oppikt en dit te vertalen naar politiek handelen. Dat geldt ook voor zaken die buiten jouw portefeuillegebied liggen.
- Je moet strategisch inzicht hebben: je kunt inschatten wat de gevolgen van jouw handelen zijn en signaleert tijdig de risico's van zaken die op jouw gebied spelen.
- Je bent ook bereid kritisch naar jezelf te kijken en hebt incasseringsvermogen. Dat betekent dat je goed kunt communiceren, leiderschap toont, de kwaliteiten hebt om in het college de

begrotingsbehandeling tot een goed einde te brengen, je niet te veel bemoeit met details maar op hoofdlijnen kan sturen, tot consensus kunt komen en soms bereid bent om stevig in te grijpen.

- We verwachten dat je een heldere visie kunt vormen, gebaseerd op het PvdA-verkiezingsprogramma en collegeprogramma, en jezelf aan het begin van jouw periode de daarop gebaseerde doelen kunt stellen die je aan het eind van hun periode gerealiseerd wilt hebben. Deze visie moet je, los van de actuele zaken die ongetwijfeld op jouw afkomen, gedurende jouw hele periode boven tafel houden. Je moet, zoals gezegd, in staat zijn om op basis van jouw visie te inspireren en motiveren.

Integriteit

De PvdA heeft integriteit hoog in het vaandel staan. Alle gekozen politici tekenen bij hun bereidverklaring een erecode waarin geformuleerd staat wat integriteit voor de PvdA inhoudt en hoe zich dat vertaalt in handelen in politieke en bestuurlijke functies. Wethouders moeten zich terdege bewust zijn van hun positie. Zij zijn 24 uur per dag in hun gemeente wethouder, zij leven in een glazen huis. Privé en zakelijk zijn niet te scheiden. Ook als ze even geen politicus zijn, kan hun handelen hun geloofwaardigheid als politicus of de geloofwaardigheid van de eigen partij aantasten.

De betekenis van het wethouderschap voor de persoonlijke situatie

Wethouder ben je, zoals hierboven gesteld, 24 uur per dag, en dat heeft een stevige impact op het persoonlijke leven. Even anoniem boodschappen doen bij AH zit er niet in. Niet alleen de wethouder wordt op allerlei momenten aangesproken op allerlei grote zaken en persoonlijk klein en groot leed van burgers, maar ook eventuele partner en kinderen worden op zijn/haar functioneren als wethouder aangesproken. En niet alleen als er iets moois is gebeurd, maar ook als het even wat minder goed gaat.

De daadwerkelijke, functionele, werktijden van een wethouder zijn in de meeste gevallen anders dan van iemand met een 9 tot 5-baan. Veel vergaderingen zijn in de avonduren, veel activiteiten vinden op de zaterdag plaats en het voorbereiden van de vergaderingen zal vaak op de zondag plaatsvinden.

Leiderschapsstijlen

Een wethouder is lang niet altijd de politiek leider, dit kan ook de fractievoorzitter zijn. Maar van een wethouder wordt wel leiderschapskwaliteiten gevraagd. Zodat hij in alle relaties die hij heeft – met ambtenaren, met de raad, met de fractie, met de partij, met de collega-wethouders, met de burgers en met de pers – op een gezagvolle manier kan opereren.

Een bruikbare definitie van leiderschap is “het inzicht hebben dat u als leidinggevende afhankelijk bent van uw mensen. U realiseert de doelstellingen van uw organisatie, uw afdeling, uw mensen én van uzelf zonder macht uit te oefenen: u doet het door committent te krijgen. Leiderschap is anderen laten scoren”.

Het gaat hier dus vooral om het stimuleren, inspireren, mobiliseren en motiveren. Maar binnen deze definitie zal iedereen op zijn eigen manier leiding geven, al naar gelang van eigen voorkeursstijl.

Wethouders en hun omgeving

Wethouders zijn als een spin in het web en moeten in staat zijn om op heel veel borden tegelijk te schaken. Ze hebben een relatie met de ambtenaren, met de raad, de fractie, de collega-collegeleden, de burgers, instellingen, maatschappelijke organisaties en de partij. Al deze groepen hebben hun eigen redenen en belangen om een goede relatie met de wethouder op te bouwen. Niet altijd zijn dat dezelfde belangen die de wethouder heeft. Het in staat zijn om met de diverse belangen om te gaan is een van de heel lastige punten. Een goede communicatie, een positief leiderschap dragen bij aan het goed houden van de verhoudingen.

De relatie met de partij

Wethouders en raadsleden van de partij werken ieder vanuit een eigen positie en een eigen rol. Nadat in 2002 het dualisme in de gemeenteraad zijn intrede deed zijn wethouders niet meer zonder meer van de trouw van de eigen fractie verzekerd bij het verdedigen van de standpunten. Dat is op zichzelf geen probleem. Waar een probleem kan ontstaan is wanneer de spelers bedenken dat dualisme inhoudt dat wethouders en raadsleden niet meer met elkaar communiceren, behalve in de raadszaal. En dat een PvdA-wethouder ook niet meer communiceert met zijn eigen fractie en eigen partijafdeling. Afdeling, fractie en wethouder hebben ieder een eigen rol, maar werken allemaal wel vanuit een gedeeld belang: het zoveel mogelijk werken aan het realiseren van de PvdA-idealen en het uitvoering geven aan het verkiezingsprogramma. Vanuit dat gedeelde belang kan het dus niet zo zijn dat er geen onderlinge contacten en afstemming is. Wethouders zijn ook aanwezig op afdelingsvergaderingen, doen mee aan campagneactiviteiten, hebben zitting in partij-werkgroepen.

De relatie met de fractie

De relatie met de eigen fractie is niet altijd makkelijk. De fractie is immers de baas (de raad is het hoogste orgaan), en de fractievoorzitter kan je toekomstige concurrent zijn. Met elkaar communiceren, zoals hierboven aangegeven is van levensbelang. Het gaat in die communicatie om waarnemen, spreken en luisteren (in die volgorde).

Een PvdA-wethouder besteedt veel tijd aan het informeren van de fractie (andersom geldt dat ook), maar overlegt ondertussen ook met de collega-wethouders over wat er aan de fracties verteld wordt.

Belangrijk is ook dat een fractie de ruimte van de wethouder krijgt om politiek te scoren.

De relatie met de ambtenaren

De gemeentesecretaris en de hoofden afdelingen hebben een andere positie dan de wethouder. Maar toch hangt het politieke succes van een wethouder vaak af van de kwaliteit van het ambtelijk apparaat en het management. Een niet goed functionerend ambtelijk apparaat kan vaak rechtstreeks gevolgen hebben voor het functioneren van het college. De wethouder moet hier als een ware evenwichtskunstenaar in kunnen opereren. Hij mag dus niet op de stoel van de leidinggevendenden gaan zitten, maar heeft er wel alle baat bij dat de ambtenaren hun werk goed doen. Dan komt het er dus op aan dat de wethouder de omstandigheden creëert waardoor het management zijn werk goed kan doen. En dat heeft weer veel te maken met leiderschap.

De relatie met de burgers uit de gemeente

Raadsleden zijn volksvertegenwoordigers, de wethouder heeft bestuurlijke verantwoordelijkheden. Maar hij heeft natuurlijk wel een groot netwerk onder bewoners en bewonersgroepen en maatschappelijke organisaties. Om met hen problemen in kaart te brengen, en om zich te verantwoorden. Om op basis van al die geluiden zich een mening te vormen, om vervolgens een eigen, onafhankelijke standpunt in te nemen.

Samenstelling en opdracht adviescommissie

Het bestuur heeft, in lijn met het besluit van de ledenvergadering van 29 november 2012, een adviescommissie samengesteld. De adviescommissie bestaat uit drie leden met stemrecht, waarvan één voorzitter en woordvoerder is. Toegevoegd is een vierde lid uit het bestuur, als secretaris, zonder stemrecht.

Het vierde bestuurslid heeft als taak om ten dienste van de commissie:

1. Te informeren over politieke en andere relevante zaken, de evaluatie van de zittende fractie en de profielen;
2. Organiserende en secretariële taken uit te voeren;
3. Begeleiding, informatie en aanspreekpunt te zijn voor de kandidaten.

De adviescommissie bestaat uit de volgende leden:

Harry Stavenga, oud-lid Provinciale Staten (2007-2011)

Tryntsje Slagman, oud-burgemeester Oosterhesselen, Borger-Odoorn en Westerveld

Ineke Mulder, voorzitter PvdA afdeling Bedum, oud-gedeputeerde provincie Groningen

De opdracht aan de adviescommissie luidt:

Uitgaande van sociaaldemocratische uitgangspunten aan de hand van het fractieprofiel en wethouderprofiel:

- Een kandidatenlijst samen te stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen 2014;
- Een gemotiveerde rangorde aan te brengen in de lijst naar mate van verkiesbaarheid;
- Bij de samenstelling en motivatie rekening te houden met artikel 1.33 uit de reglementen;
- Nr. 1 op de lijst zal de lijsttrekker zijn;
- Op de lijst aan te geven welke kandidaten geschikt worden geacht voor een wethouderszetel;
- Een alfabetische lijst te maken van niet geplaatste kandidaten.

De commissie zal over deze zaken verslag uitbrengen aan het bestuur. Het afdelingsbestuur stelt de ontwerp-kandidatenlijst vast, legt deze aan de afdelingsvergadering voor en verdedigt de lijst.